

Høringsuttalelse fra Riksmålsforbundet om Forslag til rettskrivningsendringer i bokmål februar 2022

Prinsipielt

1. Vi sier oss fornøyd med hovedtendensen i vedtakene, især med at Språkrådet har vist vilje til å omgjøre noen uheldige/forhastede vedtak fra før årtusenskiftet – ikke mange, men én gang og ett sted må man begynne. Det gjelder *diskret* og *genever*, som gjeninntas som valgfrie former, og *catering*, som blir stående som eneform. Punkt 4.1.2 og 4.1.5. – Vi håper at dette kan være begynnelsen til slutten på forsert norvagisering, at Språkrådet vil erfare at det er ukontroversielt, og at det er veien å gå når det gjelder en god del «internasjonale ord». Vi anbefaler at rådet fortsetter med det arbeidet.

2. Vi går ut fra at hvert av kulepunktene i 3.1 holdes opp mot det siterte punkt 6.2.5 i retningslinjene når vedtak fattes. Det første punktet gjelder formodentlig ubestemt flertall av intetkjønnsordene på *-er*, og det er fornuftig. – I det andre punktet ville det ha vært nyttig å vite hvordan Språkrådet stiller seg til engelsk flertallsform på *-s*, selv om den ikke er aktuell i denne saken. – Vi tror at ordet «ulike» kan strykes i tredje kulepunkt.

— — —
Uklart er på side 4 « . . . forskjeller mellom de to skriftspråkene når det gjelder bøyningstyper for ulike [= bøyning av visse?] ord» (sitat fra 6.2.1 i retningslinjene). – Vi går ut fra at det kan formuleres klarere.

Forslagene

3.2.1.1 Enig.

3.2.2.1 Enig. Dette ble vedtatt for riksmålsnormeringen for 20 år siden etter grundige frekvensundersøkelser, ble presentert i 7. utgave av Riksmålsordlisten (2007) og ble tatt vel imot. Vi går ut fra at ordene (med dobbeltkonsonant) som ikke er nevnt (*kobber*, *krydder*, *ludder* o.fl.), allerede har fullskrevet best. sg.

3.2.2.2 Vi oppfatter ordene i punktene a) – m) som unntak fra ordene i n). I de sistnevnte foreslås altså ingen endring i ubest. pl. Vi innser ikke hvorfor *altere*, *ankere* og *covere* skal være tillatt, men ikke f.eks. *filtere*, *fruentimmere*, *gelendere*, *hindere*, *nummere* . . . hvis endringer først skal gjøres.

Vi anbefaler at man – iallfall på lengre sikt – stimulerer en bøyning som faller sammen med hankjønnssordenes i den svært mye større gruppen hvor nomina agentis utgjør hovedmengden. Det ville som ved *alter*, *anker* og *cover* gi flertallsformene *termometere* – *termometerne*, *filtere* – *filterne*, *gelendere* – *gelenderne* osv. Det er lett å finne eksempler på slik bøyning, i strid med all normering hittil, men med god støtte i talespråket. Ordet *banner* har fått muligheten.

3.2.2.3 Enig.

3.2.2.4 Enig i a) – c) og g).

Ordparene *spekter/spektrum*, *senter/sentrum* og *monster/monstrum* brukes ofte med litt forskjellig betydning eller på forskjellige (fag)områder), og det er ryddigst hvis de har forskjellig bøyning, dvs. at de tre ordene på *-um* får sammentrekning i best. sg. Men vi er klar over at faren for sammenblanding alltid vil være overhengende.

Formene *spektrumet*, *sentrumet* og *monstrumet* (vedtatt som valgfrie former i 1981) hadde og har langt fra en frekvens som skulle kvalifisere dem.

3.2.2.5 Enig.

3.2.2.6 Enig.

4.1.1 Enig. Vi kan tilføye at pronomenet *hen* allerede i desember 2017 var med da Det Norske Akademis ordbok (naob.no) ble publisert. Bruken av *hen* er utbredt nok til at det bør inn i normen. Utviklingen peker mot stadig økende bruk av *hen* som et kort kjønnsnøytralt pronomen istedenfor f.eks. *han/hun* eller *vedkommende*.

4.1.2 Enig.

4.1.3 Vi går ut fra at *decennium* behandles på samme måte, hvis det skulle vise seg nødvendig. Norsk språkråd burde ha innført *millennie-* som en mulighet eller som eneform. Nå er det for sent.

4.1.4 Enig. Det melder seg nok flere lignende, og det samme kan man si når det gjelder

4.1.5.

4.2 Enig.